

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W MALACHINIE

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA OBCEGO

Opracowany na podstawie:

- Rozporządzenia MENiS z dn.7 września 2004r.w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych;
- Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół ponadgimnazjalnych w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
- Aktualnie obowiązujących programów nauczania języka obcego w szkole ponadgimnazjalnej;
- Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Malachinie.

I. CELE NAUCZANIA:

W nauczaniu języka obcego, podobnie jak w nauczaniu innych przedmiotów ogólnokształcących, uczniowie podlegają ocenianiu bieżącemu, semestralnemu i rocznemu.

OCENIANIE BIEŻĄCE:

- dostarcza informacji o rozwoju ucznia, jego aktywności i osiągnięciach w zakresie nauczania języka w ciągu semestru;
- pomaga uczniowi rozpoznać i zrozumieć swoje mocne i słabe strony oraz daje mu jasne wskazówki, nad czym powinien popracować;
- daje nauczycielowi informację zwrotną na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem;
- pozwala przekazać rodzicom lub opiekunom informacje o postępach dziecka, a także wskazać sposoby uzupełnienia ewentualnych braków.

OCENIANIE SEMESTRALNE / ROCZNE:

- podsumowuje rozwój ucznia, jego aktywność i osiągnięcia pod koniec semestru lub roku szkolnego,
- przekazuje uczniowi, rodzicom / opiekunom i nauczycielowi obraz postępów w nauczonym języku po pewnym okresie realizacji programu nauczania.

II. SKALA OCEN I WYMAGANIA PROGRAMOWE NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Oceny częściowe uzyskiwane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są stopniem szkolnym w skali 1-6. Oceny klasyfikacyjne semestralne i roczne wyrażone są słownie wg skali: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny.

Wymagania edukacyjne odpowiadające poszczególnym stopniom przedstawiają się w następujący sposób:

1. **Wymagania konieczne** (K) na stopień dopuszczający obejmują elementy treści:

- niezbędne w uczeniu się języka obcego,
- potrzebne w życiu.

Wskazują one na braki w opanowaniu sprawności określonych w podstawie programowej, a także na opanowanie w nieznacznym stopniu wiadomości i umiejętności podstawowych.

Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który opanował jedynie elementy podstawowych kompetencji językowych. Ocena ta wskazuje na niski stopień opanowania struktur gramatycznych, jak też innych funkcji językowych umożliwiających posługiwanie się językiem w prostych sytuacjach życiowych (rodzina, szkoła, hobby ect.). Uczeń ma kłopoty ze zrozumieniem poleceń i instrukcji nauczyciela. Komunikacja językowa jest w znacznej mierze zakłócona poprzez popełniane błędy, niemniej uczeń podejmuje próbę komunikacji.

2. **Wymagania podstawowe** (P) na stopień dostateczny obejmują elementy treści:

- najważniejsze w uczeniu się języka obcego,
- łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego,
- o niewielkim stopniu złożoności (przystępne),
- dające się wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- głównie proste, uniwersalne umiejętności, w mniejszym zakresie wiadomości.

Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe obejmujące najważniejsze i często powtarzające się treści objęte programem nauczania. Uczeń popełnia błędy, niemniej jest on w stanie dokonać aktu komunikacji obejmującego sytuacje szkolne i pozaszkolne. Należą do nich:

- rozumienie instrukcji nauczyciela,
- rozumienie ogólnego sensu prostych sytuacji komunikacyjnych,
- formułowanie krótkich i płynnych wypowiedzi na tematy objęte treścią nauczania,
- opanowanie podstawowych struktur gramatycznych,

- rozumienie ogólnego sensu tekstu, zawierającego fragmenty niezrozumiałe,
- formułowanie krótkich wypowiedzi pisemnych z wykorzystaniem słownika dwujęzycznego

3. **Wymagania rozszerzające** (R) na stopień dobry obejmują elementy treści:

- istotne w strukturze przedmiotu,
- bardziej złożone, mniej przystępne, aniżeli elementy treści zaliczane do wymagań podstawowych,
- przydatne, ale nie niezbędne w opanowaniu treści z języka obcego,
- użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności w zakresie przekraczającym wymagania zawarte w podstawie programowej,
- wymagające umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych.

Ocenę dobry otrzymuje uczeń, który wyżej wymienione kompetencje opanował w stopniu, który umożliwia swobodną komunikację (zarówno pisemną, jak i ustną) w języku obcym. Wypowiedzi te zawierają drobne błędy, niemniej po uprzednim wskazaniu ich przez nauczyciela jest on w stanie samodzielnie je poprawić. Ponadto wykazuje dobrą znajomość ortografii i podstaw interpunkcji. Uczeń jest aktywny na lekcji.

4. **Wymagania dopełniające** (D) na stopień bardzo dobry obejmują pełny zakres treści określonych podstawą programową i programem nauczania. Są to treści:

- złożone, trudne, ważne do opanowania,
- wymagające korzystania z różnych źródeł,
- umożliwiające rozwiązywanie problemów,
- pośrednio pożyteczne w życiu pozaszkolnym.

Ocenę bardzo dobry otrzymuje uczeń, który opanował w pełni treści zawarte w programie nauczania. Jego wypowiedzi cechują się poprawnością gramatyczną, a jego zasób leksykalny pozwala na płynne i logiczne komunikowanie się w języku obcym. Uczeń jest zawsze aktywny na lekcji, jak też wykazuje się systematycznością w nauce.

5. **Wymagania wykraczające (W)** na stopień celujący obejmują treści:

- zawarte w programie nauczania i wykraczające poza podstawę programową
- stanowiące efekt samodzielnej pracy ucznia,
- wynikające z indywidualnych zainteresowań,
- zapewniające pełne wykorzystanie wiadomości dodatkowych.

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w programie nauczania i wychodzące poza program nauczania języka obcego, będące efektem samodzielnej pracy w domu i wynikające z indywidualnych zainteresowań. Uczeń wykazuje znajomość elementów cywilizacji, geografii i historii kraju, którego języka się uczy. Uczeń jest zawsze bardzo aktywny na lekcji.

Ocenę niedostateczny otrzymuje uczeń, u którego stwierdzono, że poziom osiągnięć edukacyjnych uniemożliwia lub utrudnia kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej. Uczeń nie reaguje na polecenia nauczyciela. Jego zasób leksykalny, jak i poziom gramatyki nie pozwalają na komunikację w języku obcym. Uczeń nie bierze udziału w lekcji, nie podejmuje żadnych prób komunikacji językowej.

III OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIANIU, TO:

- sprawności / umiejętności / językowe: rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie;
- znajomość słownictwa i gramatyki (opanowanie zasad gramatycznych);
- aktywność podczas zajęć lekcyjnych;
- odrabianie prac domowych (systematyczność w przygotowaniu się do lekcji);
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego (zeszytu ćwiczeń);
- wykonywanie prac dodatkowych;
- ortografia.

IV. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W ZAKRESIE PODSTAWOWYCH

UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWYCH:

1. Rozumienie mowy ze słuchu.

Kontroli podlega	Formy kontroli
<ul style="list-style-type: none">- zdolność rozumienia instrukcji, poleceń i wypowiedzi nauczyciela oraz kolegów z klasy,- rozumienie słownictwa określonego przez zakres leksykalny dla danego poziomu klasy,- rozumienie ogólnego sensu sytuacji komunikacyjnych określonych przez zakres tematyczny i leksykalny,- rozpoznawanie intencji i uczuć nadawcy komunikatu,- rozumienie ogólnego sensu słuchanego tekstu dialogowego lub monologowego, rozumienie treści anegdot, później rozumienie szczegółowe i detaliczne,- wydobywanie najprostszyc i konkretnych informacji z tekstów,- rozpoznawanie kontekstu i domyślanie się znaczenia nowych nieznanyc wyrazów na podstawie	<ul style="list-style-type: none">- rozróżnianie dźwięków, sylab, intonacji zdań pytających, oznajmujących i wykrzyknikowych,- prawidłowe reakcje (werbalne i niewerbalne) na polecenia nauczyciela i kolegów z klasy,- wykonywanie różnych ćwiczeń związanych z wysłuchanym, komunikatem (tekstem), np. uzupełnianie tabel, wypełnianie formularzy, porządkowanie fragmentów tekstu, dobieranie i numerowanie obrazów, zaznaczanie odpowiedzi w okienku, rozwiązywanie tekstów wyboru itp.,- przekształcanie usłyszanej informacji w formę ustną lub pisemną, np. odpowiedzi na pytania, sporządzanie notatek itp.,- przekazywanie treści usłyszanego tekstu w języku ojczystym lub w formie kilkuzdaniowej

<p>kontekstu,</p> <p>- rozpoznawanie tekstów wypowiedzianych przez naturalnych użytkowników języka (na początkowym etapie w tempie dostosowanym do celów dydaktycznych, na etapie bardziej zaawansowanym – w tempie naturalnym dla danego języka), tekstów o charakterze realioznawczym, fragmentów audycji radiowych, TV, filmów video, komunikatów, które można usłyszeć w miejscach publicznych czy różnych sytuacjach</p>	<p>wypowiedzi w języku obcym (na etapie bardziej zaawansowanym – ustne lub pisemne streszczenie tekstu)/</p> <p>- poprawianie tekstu (porównywanie otrzymanego tekstu pisanego z tekstem słyszonym i poprawianie niezgodności),</p> <p>- uzupełnianie luk w tekście</p>
--	--

2. Mówienie

Kontroli podlega	Formy kontroli
<ul style="list-style-type: none"> - skuteczność komunikacyjna (umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych) - dobór materiału leksykalnego, - wymowa (poprawność artykulacyjna, akcentuacyjna, intonacyjna) - poprawność gramatyczna - płynność wypowiedzi - umiejętność wyrażania własnego zdania, uczuć, emocji (ekspresja wypowiedzi) - zdolności negocjacyjne (podczas konwersacji) 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywanie przedmiotów, osób (zwierząt), zjawisk z najbliższego otoczenia oraz określanie ich podstawowych cech (wielkość, kolor, kształt, ilość, stan położenia) itp - konstruowanie odpowiedzi na pytania nauczyciela, kolegów, - zadawanie pytań dotyczących przedmiotów, ludzi, zdarzeń, miejsc, zjawisk, itp. Bądź sytuacji komunikacyjnych zaaranżowanych za pomocą środków wizualnych (rysunek, ilustracja, historyjka obrazkowa) i audiowizualnych, - układanie zdań według wzorca, z

rozsypki wyrazowej,

-zdobywanie i udzielanie informacji w typowych sytuacjach życia codziennego,

- modyfikacja dialogów przez wprowadzenie własnych realiów,

- nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy,

- tworzenie własnych dialogów zgodnie z określoną sytuacją komunikacyjną, z uwzględnieniem zwrotów grzecznościowych; przeprowadzanie wywiadów,

- odgrywanie scenek, ról, inscenizacje,

- formułowanie wypowiedzi na podany temat zgodnie z tematyką programową dla danej klasy – na podstawie środków wizualnych lub sytuacji przedstawionej w języku ojczystym, później również w języku obcym, także w związku z własnymi przeżyciami,

- streszczenie lub opowiadanie opracowanego tekstu (początkowo odtwórcze, na dalszym etapie nauczania – twórcze, np. ze zmianą form gramatycznych, dodaniem lub zmianą zakończenia),

- selektywne przekazywanie treści zawartej w wysłuchanym lub przeczytanym tekście, także pozapodręcznikowym,

- formułowanie charakterystyki zewnętrznej i wewnętrznej osób,

-składanie życzeń okolicznościowych i gratulacji.

3. Czytanie

Kontroli podlega	Formy kontroli
<ul style="list-style-type: none">- technika czytania, wymowa, akcent, intonacja, tempo - czytanie przygotowane i nieprzygotowane - rozumienie tekstu czytanego - wyodrębnianie w tekście treści pierwszoplanowych i konkretnej informacji - rozumienie globalne, selektywne i detaliczne, - domyślanie się znaczenia nowych wyrazów i fraz na podstawie kontekstu, - posługiwanie się podczas czytania słownikiem podtekstowym oraz korzystanie ze słownika dwujęzycznego	<ul style="list-style-type: none">- czytanie głośne opracowanych tekstów z uwzględnieniem prawidłowej wymowy, akcentacji, intonacji i tempa (stosownie do etapu edukacyjnego) - czytanie (jw.) bez uprzedniego przygotowania tekstów nowych, ale odpowiadających poziomowi kształcenia - odpowiedzi na pytania do tekstu - poprawianie błędnych informacji - porządkowanie akapitów - dopasowywanie informacji do obrazków, - pytania wielokrotnego wyboru, - pytania typu: prawda – fałsz, - uzupełnianie luk, - przekazywanie treści przeczytanego tekstu w języku ojczystym i obcym, - pisemne streszczenie lub sporządzenie notatki na podstawie przeczytanego tekstu

4. Pisanie

Kontroli podlega	Formy kontroli
<ul style="list-style-type: none">- skuteczność komunikacyjna,- zgodność tekstu pisanego z tematem,- umiejętność doboru środków wypowiedzi,- zakres zastosowanych środków językowych,- poprawność gramatyczna,- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna,- oryginalność w ujęciu tematu	<ul style="list-style-type: none">- wykonywanie różnych ćwiczeń w zeszytach przedmiotowym bądź zeszytach ćwiczeń, (uzupełnianie zdań, replik, dialogów, podpisywanie obrazków, odpowiedzi na pytania),- pisanie ze słuchu, pisanie sterowane,- wypełnianie ankiet, formularzy, pism użytkowych,- formułowanie i zapisywanie komunikatów,- sporządzanie krótkiej i spójnej notatki z czyjejs wypowiedzi lub tekstu,- napisanie nieformalnego krótkiego listu prywatnego, kartki z życzeniami, pocztówki z wakacji,- napisanie typowych tekstów użytkowych, np. zaproszenia, rezerwacji, podania, ogłoszenia,- inne formy wypowiedzi: życiorys, charakterystyka, reklama, list urzędowy, sprawozdanie, opis postaci lub sytuacji (na etapie zaawansowanym – rozprawka, esej)- napisanie wypracowania na podany

temat, zgodnie z tematyką programową, na podstawie tekstu, słowniczka tematycznego, - napisanie streszczenia opracowanego tekstu z zastosowaniem zmian gramatycznych lub treści tekstu, -sporządzenie planu opracowanego tekstu w postaci pytań lub równoważników zdań, -napisanie opowiadania na podstawie własnych przeżyć.

* Oceniając poszczególne sprawności językowe, nauczyciel nie wystawia ocen za wszystkie wyżej wymienione formy podlegające kontroli, lecz wybiera kilka spośród nich, zależnie od poziomu zaawansowania językowego i możliwości pojedynczych uczniów.

V. SPOSOBY SPRAWDZANIA I KRYTERIA OCENY INNYCH OBSZARÓW AKTYWNOŚCI

UCZNIÓW

1. Znajomość słownictwa i gramatyki.

a) formy kontroli:

- w sposób praktyczny, tzn. podczas wypowiedzi na dany temat, ustnych i pisemnych, gdzie odpowiedni dobór słownictwa, struktur językowych oraz poprawność gramatyczna stanowią jeden z elementów podlegających ocenie
- w postaci kartkówek, sprawdzianów, testów leksykalno-gramatyczno-komunikacyjnych
- w postaci tłumaczenia zdań z języka ojczystego na język obcy.

b) kryteria oceny:

- wypowiedzi ustne i pisemne są oceniane w skali 1-6
- tłumaczenie zdań, kartkówki, sprawdziany, testy oceniane są według skali

punktowo-procentowej przyjętej przez WSO:

100% - 96%	- celujący
95% - 85%	- bardzo dobry
84% - 70%	- dobry
69% - 55%	- dostateczny
54% - 40%	- dopuszczający
39% - 0%	- niedostateczny

* Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który bezbłędnie wykona test lub wykona zadanie dodatkowe przewidziane na stopień celujący. Za krótkie sprawdziany i kartkówki nie przewiduje się ocen celujących.

2. Aktywność podczas zajęć lekcyjnych.

- oceniana jest na zasadzie umowy między nauczycielem i uczniem
- odnotowuje się ją w postaci plusów, za 3-5 plusów uczeń może otrzymać ocenę bardzo dobrą,
- w przypadku pełniejszej i sensowniejszej wypowiedzi podczas zajęć uczeń może być od razu nagrodzony oceną bardzo dobrą.

3. Praca domowa ucznia (przygotowanie się do zajęć)

- odrabianie prac domowych w zeszytach przedmiotowym, traktowane jest jako przygotowanie do zajęć i oceniane jest w skali od 1 do 6,
- uczeń może jeden raz w semestrze zgłosić brak pracy domowej (nieprzygotowanie do lekcji) bez konsekwencji,
- za każde następne nieprzygotowanie – otrzymuje ocenę niedostateczną,
- zadanie domowe uczeń powinien umieć prawidłowo odczytać, a samodzielność jego wykonania oraz

znajomość materiału językowego, którego dotyczy, może być sprawdzona poprzez dodatkowe pytania (lub przykłady konstrukcji gramatycznych) zadane przez nauczyciela,

- ilość zadań domowych ocenianych u każdego ucznia zależy od decyzji nauczyciela – wskazane jest sprawdzenie i ocenienie co najmniej jednego zadania domowego w ciągu semestru.

4. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Ocenie podlega:

- systematyczność wykonywania zadań i ćwiczeń,
- zapis tematów, dat, notatek z lekcji, słownictwa,
- poprawność merytoryczna,
- estetyka, staranność prowadzenia.

5. Prace dodatkowe.

(np. konkursy, krzyżówki, rebusy, projekty, pomoce dydaktyczne, rekwizyty do inscenizacji, referaty, informacje internetowe itp.)

Ocenie podlega:

- wartość merytoryczna,
- estetyka wykonania,
- wkład pracy ucznia,
- inwencja twórcza,
- zgłoszenie chęci wykonania.

Kryteria oceny:

- za szczególny wkład pracy oraz inwencję twórczą uczeń może być nagrodzony oceną celującą,
- ocena uwzględnia wyżej wymienione elementy i jest wystawiona w skali od 1 do 6.

* Ilość i zasadność prac dodatkowych wg uznania nauczyciela oraz chęci wykonania przez uczniów.

VI. ILOŚĆ, CZĘSTOTLIWOŚĆ, SPOSÓB ZAPOWIADANIA, CZAS SPRAWDZANIA, SPOSÓB POPRAWY PISEMNYCH FORM KONTROLI WIADOMOŚCI I UMIEJETNOŚCI UCZNIÓW

1. Dłuższe samodzielne wypowiedzi pisemne na zadany temat:

(Zgodnie z tematyką programową danej klasy i w formie dostosowanej do poziomu edukacyjnego);

- uczniowie piszą na oddzielnych kartkach i wszyscy muszą mieć je ocenione,
- ilość tych wypowiedzi zależy od decyzji nauczyciela i potrzeb wynikających z procesu kształcenia,
- nauczyciel wyznacza na ich przygotowanie określony czas, np. tydzień lub 2 tygodnie,
- nie podlegają one poprawie (jeżeli uczniowie wyrażą chęć poprawy to muszą to uczynić poprzez powtórne napisanie pracy).

2. Kartkówki:

- obejmują materiał leksykalno-językowy z ostatniej – 3 ostatnich lekcji,
- ilość i zasadność ustala nauczyciel,
- nie muszą one być zapowiadane z wyprzedzeniem,
- nie podlegają poprawie.

3. Sprawdziany:

- obejmują materiał jednego lub kilku wybranych zagadnień leksykalnych lub gramatycznych,
- ilość i zasadność sprawdzianów zależy od uznania nauczyciela i potrzeb wynikających z procesu edukacyjnego,
- powinny być zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem a ich termin zapisany w dzienniku
- oceny niedostateczne i dopuszczające uczniowie mają prawo poprawić jeden raz w terminie wyznaczonym przez nauczyciela

4. Testy leksykalno-gramatyczno-komunikacyjne:

- obejmują materiał językowy 3-4 jednostek metodycznych
- powinny być poprzedzone powtórzeniem materiału i zapowiadane na 1-2 tygodnie przed ich przeprowadzeniem,
- fakt ich odbycia i termin musi być odnotowany w dzienniku lekcyjnym,
- ilość – 2 w semestrze
- oceny niedostateczne uczniowie mają prawo poprawić jeden raz w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

* Uczniowie nieobecni podczas przeprowadzania sprawdzianów i testów mają obowiązek ich napisania w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Oceny otrzymane przez uczniów z poprawy wpisywane są do dziennika lekcyjnego obok ocen pierwotnych.

VII. WYSTAWIENIE OCENY KLASYFIKACYJNEJ / SEMESTRALNEJ / ROCZNEJ. WAGA OCEN CZĄSTKOWYCH

- Ocena klasyfikacyjna semestralna i roczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych w ciągu semestru, roku szkolnego,
- ocena roczna dotyczy osiągnięć z całego roku nauki (dwa semestry),
- żadna z ocen klasyfikacyjnych nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych przez ucznia ocen cząstkowych. Oceny cząstkowe mają różną wagę. Najwyższy ciężar posiadają oceny dotyczące umiejętności językowych w zakresie mówienia i pisania oraz rozumienia ze słuchu i czytania, a także oceny uzyskane ze sprawdzianów i testów. Pozostałe oceny mają charakter wspomagający,
- przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę także indywidualną sytuację ucznia, jego możliwości, postępy, diagnozę wyjściową i dysfunkcje.

* Ogólne zasady dotyczące klasyfikowania uczniów oraz przeprowadzania ewentualnych egzaminów sprawdzających, klasyfikacyjnych i poprawkowych zawarte są w WSO.

Opracowała:

mgr Iwona Nakielska